

รักไร้พรหมแดน

เมื่อความมืดมิดเริ่มคืบคลานเข้าปกคลุมทุกพื้นที่หลังพระอาทิตย์ลับลาขอบฟ้าไป หลาย ๆ คนเริ่มเข้าสู่กระบวนการนทราเพื่อเติมพลังให้กับเช้าวันใหม่ แต่สำหรับฉันกลับเป็นการเริ่มต้นการทำงานเมื่อใกล้จะผ่านพ้นค่ำคืนเพื่อเข้าสู่วันต่อไป

ในคืนวันนั้นฉันต้องเข้าทำงานในเวรตึก สำหรับบอร์ด ไอ.ซี.ยู.เด็ก (PICU : หอผู้ป่วยวิกฤตเด็ก) นับว่าเป็นเรื่องปกติที่จะต้องเตรียมพร้อมรับคนไข้ตลอดเวลา ภาวะวิกฤตในเด็กสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงชีวิตของเด็กป่วย และเป็นหน้าที่ของเราในการเตรียมพร้อมรับมือในการดูแลคนไข้เด็กในช่วงวิกฤตนั้นให้น่านอนไปได้อย่างปลอดภัย และนั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้ฉันมาอยู่ที่นี่ ณ เวลานั้น ซึ่งผ่านมาแล้วถึง 5 ปี

แต่ความไม่ปกติในวันนี้คือ ผู้ป่วยที่รับใหม่เป็นเด็กชายชาวต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้านด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเรา ซึ่งนาน ๆ จะได้พบเจอ บิดามารดาของเขาพาบินข้ามเส้นพรหมแดนมารักษาตัวที่โรงพยาบาลรามาริบัติ และตั้งความหวังไว้ไกลถึงประเทศไทยเลยทีเดียว

ฉันได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าเวรพยาบาลในค่านี้นี้ และนั่นทำให้ฉันต้องเตรียมพร้อมในการทำงานให้เต็มที่ ประกอบกับหลังจากวันนี้ไปเด็กชายจะต้องอยู่ในความดูแลของฉันซึ่งเป็นพยาบาลเจ้าของไข้ของเขา จะต้องดูแลกันไปตลอดจนกว่าอาการจะดีขึ้นหรือว่าแยลงจนต้องจากกันไป ความกังวลเริ่มจู่โจมเข้ามา อาจเป็นด้วยเรื่องภาษา ฉันไม่รู้ว่าจะต้องสื่อสารอย่างไร และฉันจะสามารถอธิบายหรือให้ข้อมูลใด ๆ แก่พ่อแม่ได้อย่างถูกต้องหรือไม่ แต่ด้วยความเชื่อมั่นในทีมบุคลากรการแพทย์ ไม่ว่ายุ่งไปทุกอย่างต้องผ่านไปได้อย่างที่เคยเป็นเสมอมา

วินาทีที่เด็กชายบนรถนอน (Stretcher) ถูกเข็นผ่านประตูเข้ามาสู่วอร์ด เขาดูเหมือนเด็กวัย 2 ขวบทั่วไป แต่ที่ต่างออกไปคือท่อช่วยหายใจที่มูมปากต่อเข้ากับชุดช่วยหายใจแบบบีบมือ (Oxygen Reservoir Bag) นั้นบ่งบอกถึงความเหนื่อยหอบและความรุนแรงของโรคในขณะนั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากปัญหาเรื่องโรคปอดเรื้อรังที่จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจความถี่สูง (HFOV) ซึ่งเป็นภาวะวิกฤตที่จำเป็นต้องเข้า ไอ.ซี.ยู.

ฉันสัมผัสได้ถึงความหวังโยของผู้เป็นแม่ เธอร้องไห้ตลอดเวลาด้วยความเสียใจที่ลูกชายอาการหนักยิ่งนัก ซึ่งผู้เป็นพ่อก็ได้พยายามปลอบใจอยู่ไม่ห่างกาย แต่หน้าที่ของฉันและทีมบุคลากรการแพทย์จำเป็นต้องให้การดูแลผู้ป่วยเป็นหลัก หลังจากนั้นจึงจะสามารถอธิบายเรื่องต่าง ๆ ทั้งอาการ การดูแล การรักษา และอื่น ๆ อีกมากมาย ในขณะที่รับการรักษาตัวในโรงพยาบาล ซึ่งคืนนั้นเหตุการณ์ทุกอย่างก็ผ่านไปได้อย่างดี อาการของเด็กชายค่อนข้างคงที่หลังจากได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที และแพทย์ก็ได้แจ้งอาการกับผู้ปกครองทั้งสองคน และให้กลับบ้านเพื่อพักผ่อนก่อนจะมาเยี่ยมลูกในตอนเช้าอีกครั้ง

Behind The Scene

เรื่องเล่าเร้าพลัง

เรื่อง โดย กนกพร จันทร์เผือก
หน่วยบริการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน
งานการพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
เรียบเรียง โดย นันทิตา จุไรทัศน์ีย์

เป็นความโชคดีที่คุณพ่อสามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เพราะเคยเป็นแพทย์อยู่ที่ประเทศของตนเอง

แต่ปัจจุบันไม่ได้ทำงานด้านนั้นแล้วเนื่องจากประเทศของเขาไม่สามารถให้ค่าตอบแทนได้เพียงพอที่จะดูแลครอบครัวได้ เขาจึงต้องเปลี่ยนอาชีพมาทำงานรับเหมาก่อสร้างแทนตามความต้องการด้านอุตสาหกรรมภายในประเทศ

ในการทำงานในแต่ละครั้งและแต่ละวันที่ต้องดูแลเด็กชายถือว่าอาการไม่ได้แย่เสียทุกวัน แต่ในการสื่อสารกับพ่อและแม่นั้นก็ไม่ได้ง่ายในช่วงแรก แต่หลังจากได้พูดคุยและแจ้งอาการในแต่ละวัน ฉันเริ่มจะปรับตัวได้ ความหนักใจต่าง ๆ ลดลงมาก สามารถพูดคุยบอกอาการทั่วไปหรือในเวลาให้การพยาบาลได้ แต่อาการโดยรวมของเด็กชายก็ไม่ได้ดีขึ้นเลยตลอดเวลาที่รับการรักษาอยู่ ความเครียดและความกังวลของพ่อแม่บ่งบอกได้จากทางสีหน้า แววตา และท่าทาง รวมถึงค่ารักษาที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งการเป็นชาวต่างชาติมีผลให้ค่ารักษาสูงขึ้นกว่าปกติ พวกเขาจำเป็นต้องขายที่ดินและรถเพื่อมารักษาลูกชายที่นับวันยังมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจนถึงหลักล้านเลยทีเดียว แล้ววันหนึ่ง พ่อของเด็กชายก็ได้แจ้งว่าเงินที่เก็บรวบรวมไว้แทบไม่เหลือแล้ว ทั้งสองรวบรวมความกล้าในการขออนุญาตรบกวนทางโรงพยาบาลเพื่อขอความช่วยเหลือ

ทีมบุคลากรการแพทย์ได้ประชุมทีมร่วมกันและคิดว่าพอช่วยเหลือครอบครัวนี้ได้อย่างไรบ้าง **ขั้นแรกคือการทำเรื่องไปยังสำนักงานผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ค่ารักษาเป็นราคาในอัตราของคนไทย** ซึ่งค่ารักษาทั้งหมดจะลดลงเกือบสองเท่า นั่นทำให้ฉันได้เรียนรู้ว่าขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงในระบบต่าง ๆ ต้องทำอะไร และ**ทำให้ฉันรู้สึกว่ายากทุกอย่างให้เต็มที่เพื่อช่วยเหลือครอบครัวนี้** เพราะภายในประเทศของเขาเองไม่มีความพร้อมในการรักษาคนไข้ เมื่อทราบว่ที่ไหนสามารถให้การรักษาได้ พวกเขาก็ไปทุกที่เพื่อให้ลูกหายป่วย จนกระทั่งทราบถึงความก้าวหน้าทางสาธารณสุขของประเทศไทย จึงเดินทางมาไกลด้วยความหวังที่เต็มเปี่ยม และแพทย์เจ้าของไข้สรุปประวัติการรักษาเพื่อไปบิดามารดานำไปแจ้งที่สถานทูตของประเทศที่ประจำประเทศไทย เผื่อว่าทางนั้นอาจจะสามารถช่วยเหลือในเรื่องอื่น ๆ ได้อีกทางหนึ่ง **แต่สุดท้ายสิ่งที่ได้กลับมาจากสถานทูตคือคำปฏิเสธ .....**

วันเวลาผ่านไปหลายสัปดาห์พร้อมกับอาการของเด็กชายที่เริ่มแย่ลง แพทย์เจ้าของไข้แจ้งอาการของผู้ป่วยกับพ่อและแม่เป็นระยะ จากที่ทั้งสองสามารถรับรู้และรับฟังได้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง กลักลับกลายเป็นว่าสภาพจิตใจที่ย่ำแย่และหม่นหมอง ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างเคย จนจำเป็นต้องใช้ล่ามเจ้าของภาษาในการช่วยแปล แต่ถึงกระนั้นการพูดคุยก็ยังเป็นไปอย่างยากลำบาก ด้วยความที่จิตใจเศร้าหมองจนไม่สามารถยอมรับความเป็นจริงได้ แนวทางการรักษาก็ยิ่งยากขึ้นในทุกนาที และเป็นอย่างนั้นในทุก ๆ วันที่อาการของเด็กชายไม่คงที่หรือแย่ลง

พ่อกับแม่ตัดสินใจเดินทางกลับประเทศของตนเพื่อไปหาค่ารักษาเพิ่มเติม แต่เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น **อาการของเด็กชายกลับแย่ลงในชั่วข้ามคืน** จนแพทย์ต้องติดต่อพ่อและแม่เพื่อแจ้งอาการให้ทราบทางโทรศัพท์ ฉันอยู่ในเหตุการณ์นั้นตลอดเวลาจนรู้สึกได้ถึงสถานการณ์ว่าย่าแย่เพียงใด **ฉันได้ยินเพียงแต่เสียงร้องไห้ของผู้เป็นแม่อังเล็ดลอดออกมา** หลังจากนั้นทั้งสองก็รีบเดินทางกลับมาประเทศไทยทันที

ในเวลานั้นเต็มไปด้วยความวุ่นวายในการพยายามช่วยชีวิตเด็กชายรวมถึงการกู้ชีพ พ่อและแม่อยากพบลูกแบบขาดใจ เสียงร้องไห้ของผู้เป็นแม่อังเล็ดลอดอยู่ในหัวของฉัน แพทย์ผู้ทำการรักษาตัดสินใจแจ้งอาการของเด็กชายกับพ่อแม่อีกครั้ง **เวลาแจ้งข้อมูลทางการแพทย์จำเป็นต้องทำงานเป็นทีม และฉันก็เป็นหนึ่งในทีมในการเข้าร่วมพูดคุยในครั้งนี้ด้วย**

หลังจากอาจารย์แพทย์และแพทย์เจ้าของไข้ได้แจ้งอาการให้ทั้งคู่ทราบ ทันใดนั้น แม่ของเด็กชายก็ก้มลงกราบทีมแพทย์ และฉันเพื่อขอให้ช่วยลูกของตนเองให้ได้ เสียงกริตร้องและเสียงร้องให้ดังอยู่ไม่ขาด เธอคุกเข่าอยู่อย่างนั้น ผู้เป็นพ่อก็ยกตัวลง คุกเข่าร้องไห้กอดผู้เป็นแม่ไว้นแน่นและขอให้ช่วยรักษาลูกให้ได้ เขาได้แต่พูดว่า **“หมอสวยเอาปอดของผมไปให้ลูกแทนด้วยเถอะ ผมยอมตายแทนได้เพื่อให้ลูกรอดชีวิต”**

ช่วงเวลานั้นสำหรับฉันเป็นช่วงที่ซุลมุนมากที่สุดในชีวิตการทำงานก็ว่าได้ ฉันต้องให้การพยาบาลเบื้องต้นแก่มารดาที่เป็นลมจากการผิตห้วงและร้องไห้พึมพาย จนกระทั่งเมื่ออารมณ์ของเธอสงบลง ทีมแพทย์ได้ขอร้องให้พ่อกับแม่กลับไปพักผ่อน เนื่องจากเป็นเวลาตีมากแล้ว และจากที่ได้รับการรักษาในช่วงวิกฤต อาการของเด็กชายกลับมาคงที่อีกครั้ง ฉันและพยาบาลคนอื่น ๆ อยู่เป็นเพื่อนเพื่อให้กำลังใจทั้งคู่จนสามารถพูดคุยกันได้และกลับที่พักไปในที่สุด

หลังจากวันนั้นฉันต้องไปประชุมวิชาการจึงไม่ได้มาทำงานหลายวัน และได้ทราบในภายหลังว่าเด็กชายอาการแย่งจนไม่สามารถยื้อชีวิตไว้ได้ ซึ่งได้สร้างความเสียใจให้กับพ่อและแม่เป็นอย่างมาก เมื่อได้รับรู้ตัวเองก็เสียใจไม่แพ้กัน ได้แต่คิดถึงตลอดช่วงเวลา 2 เดือนที่ผ่านมาที่ฉันมีโอกาสดูแลเด็กชาย ฉันตัดสินใจว่าต้อง **“ให้กำลังใจและหาโอกาสรำลึกกับพ่อและแม่เป็นครั้งสุดท้าย แต่เมื่อกลับมาที่วอร์ดอีกครั้ง ..... ฉันกลับไม่เจอทั้งสองเสียแล้ว”**

อันที่จริงฉันพอจะทราบว่าการที่พ่อและแม่ต้องพาร่างของเด็กชายกลับสู่ประเทศของตนเองนั้นเป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง เนื่องจากติดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายรวมถึงเอกสารต่าง ๆ **แต่ในความโชคร้ายยังมีความโชคดี** ทางครอบครัวได้รับความช่วยเหลือจากภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ซึ่งได้ร่วมสมทบทุนเพื่อช่วยเหลือในเรื่องการเดินทางและการเตรียมเอกสาร **ส่วนฉันก็เช่นกันที่ถึงแม้ว่าอยากจะช่วยเท่าที่ทำได้ ..... แต่คิดว่าคงไม่มีโอกาสแล้ว**

เช้าวันต่อมา ฉันมาทำงานตามปกติแต่เหมือนมีปาฏิหาริย์เกิดขึ้น ฉันรู้สึกโชคดีมากที่คุณพ่อของเด็กชายมาที่วอร์ดอีกครั้ง เพื่อวางพวงมาลัยบนหัวเตียงที่เด็กชายเคยนอนรักษาตัวอยู่ตามความเชื่อเป็นครั้งสุดท้าย ฉันจึงได้โอกาสมอบความช่วยเหลือตามเจตนาธรรมที่ตั้งใจไว้ ตอนนั้นฉันมีสิ่งที่ยากจะบอกกับพ่อหลายอย่าง แต่มันตีบตันอยู่ในลำคอ ฉันพูดอะไรไม่ออก **สิ่งที่ฉันทำได้คือบอกว่า “ขอให้โชคดี”** ซึ่งเขาก็ได้แต่บอกว่า **“ขอบคุณสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้ามีโอกาสคงได้เจอกันอีก”**

นั่นเป็นความรู้สึกที่ดีที่สุดในชีวิตการทำงานที่มีโอกาสได้ทำในสิ่งที่เป็นการช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน ฉันได้แต่คิดว่าสักวันหนึ่งคงมีโอกาสได้เจอกันในวันที่ครอบครัวของพ่อกับแม่เข้มแข็งและได้พบความสุขอีกครั้ง

หนึ่งเดือนผ่านไปหลังจากวันนั้น ฉันเปิดโซเชียลมีเดียเป็นปกติแบบที่เคยทำมา สิ่งที่ผ่านมาทำให้ฉันได้พบเจอเรื่องราวต่าง ๆ มากมายของคนที่ยังผ่านการเล่าด้วยรูปภาพและตัวหนังสือ แต่**ตัวอักษรสีแดงเด่น**ทำให้ฉันสะดุดตาที่เห็นคนขอเพิ่มเป็นเพื่อนที่ไอคอนรูปคน มีความรู้สึกบางอย่างที่ทำให้ฉันตื่นเต้น เมื่อเปิดเข้าไปดูว่าเขาเป็นใครและฉันรู้จักเขาหรือไม่ กลับพบว่าเป็นคนพ่อของเด็กชายคนนั้นที่มาขอเป็นเพื่อนทางโซเชียลมีเดีย ฉันจึงได้เข้าใจจริง ๆ ว่า **ถึงแม้เราอาจไม่ได้พบเจอกันอีกในชีวิตจริง แต่เราสามารถรับรู้เรื่องราวของพวกเขาได้เสมือนว่าเราได้พบกันอีกครั้ง**

สามปีแล้วที่เรื่องราวต่าง ๆ ได้ผ่านไปตามกาลเวลา ฉันได้รับรู้ถึงความสุข ความสดใสของครอบครัวนั้น และได้เห็นการระลึกถึงบุคคลอันเป็นที่รักที่ไม่เคยลืมเลือน แต่ก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในปัจจุบัน **ทำให้ฉันคิดว่าการรักษาในครั้งนั้นไร้ซึ่งขอบเขตและพรมแดน ถึงแม้จะต่างชาติต่างภาษา แต่เราสามารถรับรู้ได้ถึงความเอื้ออาทรที่มีให้แก่กันได้จริง ๆ จนถึงวันนี้และตลอดไป**

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

1 มกราคม 2563
เป็นต้นไป

รามาธิบดีร่วมรักษาสโลก

งดแจก
ถุงหูหิ้ว
พลาสติก